

KIRJEITÄ TILASTOLLISEEN KESKUSHALLINTOON

1

TILASTOLLISEN KESKUSHALLINNON JOHTAJALLE

16/VIII.

Tov. Popov!

Kirjeenvaihto Tilastollisen keskushallinnon kanssa ja muun muassa tämän hallinnon 3/VIII minulle toimittama juokseva teollisuustilasto ovat osoittaneet minulle täysin vakuuttavasti, että huhtikuun 4:ntenä 1921 päivätyssä kirjeessä antamiani ohjeita ei lainkaan noudateta ja että Tilastollisen keskushallinnon työ on järjestetty kokonaan väärin.

Juoksevan teollisuustilaston osalta minulle toimitettiin 3/VIII vanhentuneita tilastotietoja ja toimitettiin multa non multum — määrältään paljon, mutta sisältönsä puolesta vähän! Juuri niin kuin tekevät „byrokraattiset laitokset”, joista Te kesäkuun 11:ntenä 1921 päivätyssä kirjeessä tahdotte erottaa Tilastollisen keskushallinnon.

„Ekonomitsheskaja Zhizn”¹¹ on 152. numeronsa liitteessä, t.s. *heinäkuussa*, jo *julkaisut täydellisemmät* tiedot!

Samasta „Ekonomitsheskaja Zhiznistä” olen jo saanut tietoja vuoden 1921 ensimmäiseltä neljännekseltä!

Tilastollinen keskushallinto, joka *myöhästyy* yksityisten kirjoittajien ryhmään verraten, on esimerkki byrokraattisesta laitoksesta. Noin parin vuoden kuluttua se ehkä antaa suunnattoman määrän aineistoa tieteellistä tutkimustyötä varten, mutta tarvitsemme muuta.

Miltei 2½ kuukautta on kulunut siitä, kun 4/VI. 1921 lähetin kirjeeni, mutta kaikki on jäänyt ennalleen. Epäkohdat ovat samat. Lupaamaanne (kesäkuun 11:ntenä päivä-

tyssä kirjeessä lupaamaanne) „kalendaarista ohjelmaa” y.m. ei ole.

Kiinnitän vielä kerran huomiotanne siihen, että se ei ole oikein ja että on *jouduutettava* työtä Tilastollisen keskuhallinnon asiainhoidon *uudelleenjärjestämiseksi*.

Muun muassa:

1) Tilastollisen keskuhallinnon puheenjohtajan tai johtajan on pidettävä *kiinteämpää* yhteyttä Valtion suunnittelukomissioon ja toimittava tämän komission puheenjohtajan ja puhemiesistön antamien *välittömien ohjeiden* ja tehtävien mukaisesti.

2) juoksevan tilaston (niin teollisuus- kuin maataloustilaston) tulee esittää käytännöllisesti tärkeimmät yhteenvedot (siirtäen tuonnemmaksi akateemisen „täydellisten” tilastotietojen laatimisen) ehdottomasti *ennen* eikä suinkaan myöhemmin kuin ne julkaistaan lehdistösämme.

On osattava valikoida *käytännön* kannalta tärkeimmät ja kiireellisimmät tiedot ja jätettävä akateemisesti arvokas aineisto myöhempään ajankohtaan.

3) yhdessä Valtion suunnittelukomission kanssa on laskettava omalaatuinen index-number (indeksiluku) koko kansantaloutemme tilan arviointia varten ja laskettava se ehdottomasti vähintään kerran kuukaudessa vertailemalla sitä samalla ehdottomasti sodanedellisiin lukuihin, sitten vuoden 1920 ja mikäli mahdollista vuosien 1917, 1918 ja 1919 lukuihin.

Jos on mahdotonta saada tarkkoja numerotietoja, esitettäköön likimääräiset, alustavat, ennakkotiedot (tehdn erikoisen varauksen jokaisen sellaisen tai sentapaisen kategorian suhteen).

Käytännöllistä työtä varten meillä *pitää* olla numerotietoja, ja Tilastollisella keskuhallinnolla ne *pitää* olla *aikaisemmin kuin muilla*. Numerotietojen tarkistus, virheprosentin laskeminen j.n.e. lykättäköön sen sijaan joksikin ajaksi.

Tilastollisen keskuhallinnon ja Valtion suunnittelukomission tulee määritellä, mitkä numerot on otettava index-numberia varten. (Esimerkiksi: väestöä, pinta-alaa, tärkeimpien tuotteiden tuotantoa koskevat tärkeimmät perusluvut, tärkeimmät yhteenvedot kulkulaitoksen työstä j.n.e.—ainakin 10—15 numerotietoa sen mukaisesti kuin

ulkomainen tilastotiede on laskenut jo kauan aikaa näitä indeksilukuja.)

4) Niistä 8 kysymyksestä, jotka olen osoittanut 4/VI tekemässäni „likipitaisessä luettelossa”, on järjestettävä viipymättä ja lainkaan vitkastelematta (sillä oli kerrassaan sallimatonta olla 2½ kuukautta toimettona) tietojen keräys ja niiden pikainen summeeraus yleensä ja muun muassa:

— heti Moskovan osalta (Moskovan pitää olla esimerkkinä)

— sitten Pietarin osalta

— ja jokaisen kuvernementin osalta (erikseen ne kuvernementit, joissa osataan järjestää asiat nopeasti, vitkastelematta, ei vanhaan akateemiseen tapaan).

Pantakoon viipymättä $\frac{9}{10}$ Tilastollisen keskushallinnon ja kuvernementtien tilastotoimistojen nykyisistä voimista valmistelevaan oikealla tavalla ja nopeasti mainittuja kahdeksaa kysymystä ja $\frac{1}{10}$ voimista akateemiseen työhön tutkimaan täydellisiä ja kaikkikäsitteviä tietoja. Ellei muuten voida, on $\frac{99}{100}$ voimista pantava valmistelevaan niitä tietoja, joita tarvitsemme heti käytännöllisessä rakennustyössämme, kun taas muu on lykättävä parempiin aikoihin, niihin aikoihin, jolloin voimia tulee olemaan yltä kyllin.

5) Tilastollisen keskushallinnon on esitettävä kuukausittain *Työ- ja Puolustusneuvostolle*¹² — ja ehdottomasti ennen lehdistöä — kansantalouden *peruskysymyksiä* valaisevat *ennakkoyhteenvedot* (ehdottomasti edellisen vuoden yhteenvedoihin verrattuina). Nuo peruskysymykset, perusnumerot, niin „indeksilukuun” sisältyvät kuin sisältyvät, on valmistettava viivyttämättä.

Pyydän lähettämään minulle viivyttämättä esityksen näistä kysymyksistä ja vastauksen muihin kohtiin.

Kansankomissaarien Neuvoston Puheenjohtaja

V. Uljanov (Lenin)

2

TILASTOLLISEN KESKUSHALLINNON JOHTAJALLE
TAI HÄNEN SIIJASELLEEN

1/IX. 1921.

Minulle päiväämättömänä lähetetyssä „työohjelmassa” päädytään pyytämään lisää aineellisia varoja.

Sitä ei voida nyt tehdä.

Sen tähden *koko* ohjelmaa on *supistettava* niin, että välttämättömiä töitä voitaisiin jatkaa (ja sitä paitsi säännöllisemmin ja viedä nopeammin päätökseen) olemassaolevien, *nykyisten* mahdollisuuksien puitteissa.

Kehotan suorittamaan tuon supistustyön viipymättä; sen sijaan kysymys lisävarojen myöntämisestä on lykättävä *vaikkapa marraskuuhun*.

Kehotan supistamaan ohjelmaa niin, että siihen jäisi (siihen saakka kunnes saadaan lisävaroja) vain *välttämättömimmät* työt. Niiksi on katsottava:

1. Kuukausittaiset tiivistelmät valtion suorittamasta elintarvikkeiden jakelusta.

Tietojen hankkimista varten laadittakoon yhdessä Elin-tarvikeasiain kansankomissariaatin kanssa kaavakkeet osapuilleen seuraavasti:

a) niiden lukumäärä, jotka saavat leipää (aluksi on ehkä parempi rajoittaa leipään, elleivät voimat riitä keräämään tietoja kaikista muista jaettavista tuotteista, niin elintarvikkeista kuin muistakin tuotteista)

$\frac{1}{4}$	naulaa	
$\frac{1}{2}$	”	
$\frac{3}{4}$	”	
1	”	j.n.e.

b) leivän saajien luokittelu ammateittain, elinkeinoit-tain j.n.e.

c) yhteenveto: kaikkiaan saajia ja kaikkiaan jaettu leipää.

Moskovan ja Pietarin osalta tiedot ovat kiireellisimpiä; sitten seuraavat Moskovan ja Pietarin kuvernementit, *tärkeimmät teollisuuskuvernementit* (Ivanovo-Voznesensk, Donetsin laakio, Baku, Ural j.n.e.) ja vihdoin muut kuvernementit.

2. Kuukausittaiset tiivistelmät kollektiivisen varustelun pohjalle siirrettävistä tuotantolaitoksista.

Kun näitä laitoksia on toistaiseksi vähän, otettakoon tarkkailun alaisiksi kaikki (kuten kirjelmässänne sivulla 2, 1. § onkin ehdotettu). Sitten kun niitä tulee olemaan hyvin paljon, tutkittakoon *seikkaperäisesti* $\frac{1}{5}$ tai $\frac{1}{10}$ laitoksista pistokokein.

Lyhyesti — kaikki kollektiivisen varustelun pohjalla toimivat tuotantolaitokset.

Näiltä laitoksilta vaaditte liian laajaa tilitystä (2. sivun loppu, 2. §). Se voi ja sen tulee olla lyhyempi, sisältää vain tärkeimmät seikat.

3. Kuukausittaisia tiivistelmiä varten kerättävää juoksevaa teollisuustilastoa on supistettava ja asetettava ehdottoman tarpeellisenä etusijalle *tuotettujen tuotteiden* ja sitä paitsi tärkeimpien tuotteiden *määrää* koskevat tiedot.

Näitä tietoja tarvitaan ehdottomasti joka kuukausi.

Muut eivät ole ehdottoman välttämättömiä eikä niitä tarvitse laatia niin kiireellisesti, vaan sikäli mikäli Tilastollisen keskushallinnon voimat ja varat sallivat.

4. Polttoaineiden tuotanto, jakelu, käyttö.

Kuukausittaiset tiivistelmät ovat ehdottoman välttämättömiä.

Ohjelma laadittakoon yhdessä Polttoaineteollisuuden päähallinnon kanssa muuttaen mahdollisimman vähän nykyisin käytössä olevia kaavakkeita.

5. Kuukausittaiset tiivistelmät tavaravaihdosta (Elin-tarvikeasiain komissariaatti ja Kulutusosuuskuntien keskusliitto) mahdollisimman suppeassa muodossa: siitä ja siitä viljamäärästä on annettu niin ja niin paljon niitä ja niitä tuotteita, ujesteittain*.

6. Neuvostolaitosten työn tilastointi on tietenkin vaikeaa kuten mainitsettekin liitteessä № 1, IV §. Mutta vaikeus

* *Ujesti* — kuvernementtia pienempi hallintoalue tsaarin Venäjällä ja Neuvostoliitossa ennen piirijakoa. *Suom.*

ei ole mahdottomuutta. Ellei joka kuukausi, niin ainakin kerran parissa, kolmessa kuukaudessa tarvitaan ehdottomasti tiivistelmät aluksi vaikkapa „henkilökunnan määrät” vertailemalla tätä määrää sodanedelliseen tai muiden virastojen, muiden kuvernementtien y.m.s. henkilökunnan määrään ja ryhmittelemällä järkiperaisesti kaikki toimihenkilöt kategorioihin (vastuunalaiset johtajat; puhtaasti kansliahenkilökunta; palveluskunta — *likimääräinen* luettelo muutamista kategorioista).

Lukumäärältään suurimpien ja pienimpien henkilökuntien vertailu kuvernementteittain y.m.s. Ensi vuorossa Moskova ja Pietari.

Viimeksi pidetyn Neuvostojen edustajakokouksen päätökset velvoittavat ehdottomasti Tilastollista keskushallintoa *aloittamaan* neuvostolaitostemme työn, toimihenkilöiden määrän y.m. tilastollisen tutkimuksen¹³.

7. Tutkimusta varten on valittava *pienehkö* määrä tyyppillisiä tuotantolaitoksia (tehtaita, neuvostotiloja) ja *virastoja* (α) parhaita — mallikelpoisia; (β) keskinkertaisia ja (γ) huonoimpia.

Kaikki muu, paitsi näitä 7 pykälää, on supistettava.

Pyydän Teitä tiedottamaan mielipiteenne niin asian sisällöstä kuin myös työohjelman laatimisen määräajasta.

Työ- ja Puolustusneuvoston puheenjohtaja *Lenin*

Julkaistu ensi kerran v. 1933

*Julkaistaan
käsitkirjoituksen mukaan*